

Võlaõigusseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (uue tarbijakrediidi direktiivi ülevõtmine)

§ 1. Võlaõigusseaduse muutmine

Võlaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 401² pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 401². Krediidilepinguga koos kindlustuslepingu sõlmimise vabadus ja pakkumuse siduvus“;

2) paragrahvi 401² lõike 1 tekst loetakse teiseks lauseks ja lõiget täiendatakse esimese lausega järgmises sõnastuses:

„Krediidilepingu sõlmimise võib teha sõltuvaks kindlustuslepingu sõlmimisest, arvestades muu hulgas proportsionaalsuse kaalutlust.“;

3) paragrahvi 401² täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Tarbijast krediidisaaajale esitatav krediidilepinguga seotud pakkumus kindlustuslepingu sõlmimiseks on kindlustusandja jaoks siduv vähemalt kolm päeva. Kindlustusandja ja krediidiandja peavad tarbijat pakkumise siduvuse ajast teavitama. Tarbijal on õigus pakkumusega nõustuda enne kolme päeva möödumist, tehes selleks sõnaselge tahteavalduse.“;

4) paragrahvi 402 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tarbijakrediidileping on leping, millega oma majandus- või kutsetegevuses tegutsev krediidiandja annab või kohustub andma tarbijale krediiti maksetähtpäeva edasilükkamise, laenu, liisingu või muu finantseerimise vormis.“;

5) paragrahvi 403 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui krediidivahendusega tegeldakse kõrvaltegevusena, ei pea krediidivahendaja täitma käesoleva seaduse §-s 403¹ nimetatud kohustusi.“;

6) paragrahvi 403 lõikes 3 asendatakse sõna „krediidilepingule“ sõnaga „tarbijakrediidilepingule“;

7) paragrahvi 403 lõiget 3 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) mille puhul võimaldatakse sissenõutavaks muutunud kohustuse maksetähtpäeva tasuta edasilükkamist.“;

8) paragrahvi 403 lõikest 4 jäetakse välja tekstiosa „2¹–2⁵“;

9) paragrahvi 403 lõige 4¹ tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 403 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva seaduse §-s 409 ja § 414 lõikes 2 sätestatud ei kohaldata kohtuliku kompromissina sõlmitud tarbijakrediidilepingule.“;

11) paragrahvi 403 lõige 5¹ tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 403 lõike 5² esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Käesoleva seaduse § 407 lõikes 4 nimetatud arvelduskrediidilepingutele kohaldatakse vaid käesoleva seaduse §-s 403⁴, § 404 lõikes 1², §-s 406², § 407 lõigetes 4–4⁴ ning §-des 412, 415 ja 416¹ sätestatut.“;

13) paragrahvi 403 lõige 5³ tunnistatakse kehtetuks;

14) paragrahvi 403 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 403 täiendatakse lõigetega 7–9 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesolevas jaos sätestatut ei kohaldata tarbijakrediidilepingule, mille puhul ettevõtja võimaldab tarbijale enda pakutava asja, teenuse või muu lepingueseme eest tasumisel maksetähtpäeva tasuta edasilükkamist, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) kolmas isik ei paku asja, teenuse või muu lepingueseme finantseerimiseks krediiti;
- 2) maksetähtpäev on kuni 50 päeva alates asja või muu lepingueseme üleandmisest või teenuse osutamisest;
- 3) tasumisega viivitamise korral võib tarbijalt nõuda vaid viivist käesoleva seaduse § 113 lõike 1 teises lauses sätestatud määras ja võla sissenõudmiskulusid vastavalt käesoleva seaduse §-le 113².

(8) Kui ettevõtja, kes pakub infoühiskonna teenuse seaduse tähenduses infoühiskonna teenust, mis seisneb sidevahendi abil lepingu sõlmimise võimaldamises asjade, teenuste ja muude lepinguesemete pakkumiseks, ning kes ei ole Euroopa Komisjoni soovitus 2003/361/EÜ (ELT L 124, 20.05.2003, lk 36–41) määratletud mikro-, väike- ega keskmise suurusega ettevõtja, võimaldab enda pakutava asja, teenuse või muu lepingueseme eest tasumisel maksetähtpäeva tasuta edasilükkamist, ei kohaldata käesolevas jaos sätestatut, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) kolmas isik ei paku asja, teenuse või muu lepingueseme finantseerimiseks krediiti ega omanda tarbijakrediidilepingust tulenevat nõuet tarbija vastu;
- 2) maksetähtpäev on kuni 14 päeva alates asja või muu lepingueseme üleandmisest või teenuse osutamisest;
- 3) tasumisega viivitamise korral võib tarbijalt nõuda vaid viivist käesoleva seaduse § 113 lõike 1 teises lauses sätestatud määras ja võla sissenõudmiskulusid vastavalt käesoleva seaduse §-le 113².

(9) Tarbijakrediidilepingutele, mille puhul krediiti antakse intressivabalt ja muude tasudeta, ei kohaldata käesoleva seaduse § 403¹ lõikes 2 ja § 404 lõike 2 punktis 12 sätestatut.“;

16) paragrahvi 403¹ lõike 1 teine lause loetakse kolmandaks lauseks ja lõiget täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Selleks esitavad krediidiandja ja kredidivahendaja tarbijale tasuta mõistliku aja jooksul, enne kui tarbija on sõlminud tarbijakrediidilepingu või seotud oma pakkumusega, paberil või muul tarbija valitud püsival andmekandjal selgelt eristuvalt ja arusaadavalt Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehel lepingueelse teabe, tuginedes krediidiandja pakutavatele lepingutingimustele ning vajaduse korral tarbija eelistustele ja tema esitatud teabele.“;

17) paragrahvi 403¹ lõike 1 kolmanda lause sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe esimeses osas esitatakse selgelt eristuvalt ühel lehel järgmine teave:“;

18) paragrahvi 403¹ lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) krediidiandja ning vajaduse korral krediidivahendaja nimi;“;

19) paragrahvi 403¹ lõike 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

20) paragrahvi 403¹ lõike 1 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

21) paragrahvi 403¹ lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) intressimäär aasta kohta või kõik intressimäärad aasta kohta, juhul kui kohaldatakse erinevaid intressimäärasid;“;

22) paragrahvi 403¹ lõike 1 punkti 10 täiendatakse pärast sõna „tasumata“ sõnadega „või viivitatud“;

23) paragrahvi 403¹ lõike 1 punkti 12 täiendatakse pärast sõna „puudumine“ sõnadega „ja vajaduse korral taganemistähtaeg“;

24) paragrahvi 403¹ lõike 1 punktist 13 jäetakse välja sõnad „ning hüvitise arvutamise viisi“;

25) paragrahvi 403¹ lõike 1 punktid 14 ja 15 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 403¹ lõiget 1 täiendatakse punktidega 16 ja 17 järgmises sõnastuses:

„16) tarbijakrediidilepingu puhul, mille esemeks on asja omandamise, teenuse osutamise või muu lepingueseme finantseerimine, ning majanduslikult seotud tarbijakrediidilepingu puhul lepingu esemeks olev asi või teenus või muu lepinguese ja selle hind kohe tasudes (netohind), kusjuures liisingulepingu puhul loetakse netohinnaks hind, millega liisinguandja liisingueseme ostab;“

17) krediidiandja ning vajaduse korral krediidivahendaja asukoha aadress, telefoninumber ja e-posti aadress.“;

27) paragrahvi 403¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui kogu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavet ei ole võimalik ühel lehel selgelt eristuvalt esitada, esitatakse see Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe esimeses osas kõige rohkem kahel lehel. Sellisel juhul esitatakse lõike 1 punktides 1, 3, 5, 7–9, 11 ja 16 osutatud teave teabelehe esimesel lehel.“;

28) paragrahvi 403¹ lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Krediidiandja ja krediidivahendaja esitavad tarbijale Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete järel selgelt eristuvalt ka järgmise teabe:“;

29) paragrahvi 403¹ lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

30) paragrahvi 403¹ lõike 2 punkt 8 tunnistatakse kehtetuks;

31) paragrahvi 403¹ lõiget 2 täiendatakse punktidega 9–20 järgmises sõnastuses:

„9) krediidi liik;

10) krediidi kasutusse võtmise tingimused;

11) kui eri juhtudel kohaldatakse erinevaid intressimäärasid, kõik intressimäärad aasta kohta ja nende kohaldamise tingimused, kusjuures kui tegemist on fikseerimata intressimääraga, esitatakse selle muutumise ajavahemikud, tingimused ja kord; kui intressimäär sõltub alusintressimäärast, esitatakse esialgse intressi suhtes kohaldatav alusintressimäär;

12) kui tarbijakrediidileping võimaldab krediiti kasutusse võtta mitmel viisil ning seejuures on tarbijakrediidilepinguga seotud tasud ja intressimäär erinevad ning krediidiandja kasutab käesoleva seaduse § 406¹ lõikes 2 sätestatud eeldust, märgitakse, et muud seda tüüpi tarbijakrediidilepingus olevad krediidi kasutusse võtmise viisid võivad tuua kaasa kõrgema krediidi kulukuse määra;

13) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 7 nimetatud maksete kogusumma ja punktis 9 nimetatud krediidi kulukuse määr tüüpilise näite kujul, seejuures märgitakse kõik krediidi kulukuse määra arvutamiseks kasutatud andmed ja eeldused; kui tarbija on teatanud krediidiandjale enda eelistatavad lepingutingimused, nagu tarbijakrediidilepingu kestus, krediidisumma või krediidi ülempiir, arvestab krediidiandja tüüpilise näite esitamisel tarbijalt saadud teavet;

14) vajaduse korral krediidiandjale tasutava hüvitise arvutamise viis krediidi ennetähtaegse tagastamise korral;

15) tarbija õigus saada viivitamata ja tasuta teavet vastavalt käesoleva seaduse § 403⁴ lõikele 10 tema krediidivõimelisuse hindamiseks kasutatud andmete kohta;

16) tarbija õigus saada nõudmise korral krediidiandjalt tasuta püsival andmekandjal tarbijakrediidilepingu projekti koopia vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 6;

17) vajaduse korral teave selle kohta, et hinda on isikupõhiselt kohandatud andmete automatiseeritud töötuse, sealhulgas profiilianalüüsi alusel;

18) teave tarbijakrediidilepingust tulenevate vaidluste kohtuvälise lahendamise võimaluste kohta ja nende kasutamise kord;

19) hoiatus ja selgitus konkreetse tarbijakrediidilepinguga seotud muude kohustuste täitmata jätmise õiguslike ja finantstagajärgede kohta;

20) tagasimaksegraafik, mis sisaldab kõiki makseid ja tagasimakseid tarbijakrediidilepingu kestuse jooksul, sealhulgas tarbijakrediidilepinguga üheaegselt pakutava kõrvallepingu alusel tehtavaid makseid ja tagasimakseid, kusjuures kui erinevate asjaolude korral kohaldatakse erinevaid intressimäärasid, põhinevad maksed ja tagasimaksed intressimäära mõistlikul tõusul.“;

32) paragrahvi 403¹ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud lepingueelne teave esitatakse hiljem kui üks päev enne lepingu sõlmimist või tarbija poolt siduva tahteavalduse tegemist, edastab krediidiandja või vajaduse korral krediidivahendaja tarbijale paberil või tarbija valitud ja tarbijakrediidilepingus nimetatud muul püsival andmekandjal meeldetuletuse tarbija taganemisõiguse olemasolu kohta vastavalt käesoleva seaduse §-le 409 ja selle teostamise korra. Teade esitatakse tarbijale ühe kuni seitsme päeva jooksul pärast lepingu sõlmimist või tarbija siduva tahteavalduse tegemist.“;

33) paragrahvi 403¹ lõiked 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks;

34) paragrahvi 403¹ lõiget 6 täiendatakse pärast sõna „teabelehele“ sõnadega „paberil või muul püsival andmekandjal“;

35) paragrahvi 403¹ täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehel esitatav teave on sisult kooskõlas ja selgesti loetav. Tarbijakrediidi standardinfo teabelehe esitamisel võetakse arvesse eri andmekandjate tehnilisi piiranguid ja teave esitatakse eri andmekandjate jaoks sobival viisil, võttes arvesse nende koostalitlusvõimet. Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehte ei tohi muuta ega täiendada. Teave, mida krediidiandja soovib lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule tarbijale teatavaks teha, esitatakse eraldi dokumendis, mis võidakse lisada Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehele.“;

36) paragrahvi 403¹ lõike 8 teine ja kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

37) paragrahvi 403¹ lõige 8² teist lauset muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva seaduse § 54¹ lõike 5 punktis 5 sätestatud teave esitatakse erisusega, et tarbija võib lepingust taganeda käesoleva seaduse §-s 409 sätestatud alusel ja tagajärgedega ning käesoleva seaduse § 54¹ lõike 5 punktis 2 nimetatud finantsteenuse põhiomaduste kirjeldus peab sisaldama vähemalt käesoleva seaduse § 403¹ lõikes 1 nimetatud teavet.“;

38) paragrahvi 403¹ lõige 9 tunnistatakse kehtetuks;

39) paragrahvi 403³ lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõnad „krediidiandja või krediidivahendaja annab“ sõnadega „krediidiandja ja krediidivahendaja annavad“;

40) paragrahvi 403³ lõike 1 teises lauses ja lõikes 2 asendatakse sõnad „krediidiandja või krediidivahendaja esitab“ sõnadega „krediidiandja ja krediidivahendaja esitavad“;

41) paragrahvi 403³ lõikes 6 asendatakse sõnad „pakub krediidiandja või krediidivahendaja“ sõnadega „pakuvad krediidiandja ja krediidivahendaja“;

42) paragrahvi 403⁴ lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „hindama“ sõnaga „põhjalikult“;

43) paragrahvi 403⁴ lõike 2 teine lause asendatakse lausetega järgmises sõnastuses:

„Tarbija krediidivõimelisuse hindamisel võtab krediidiandja arvesse kõiki talle teada olevaid asjaolusid, mis võivad mõjutada tarbija võimet krediit tagasi maksta lepingus kokkulepitud tingimustel, sealhulgas võtab ta arvesse tarbija varalist seisundit, regulaarset sissetulekut, teisi varalisi kohustusi, varasemate maksekohustuste täitmist ja tarbijakrediidilepingust tulenevate rahaliste kohustuste võimalikku suurenemist. Hindamistoimingute ulatus määratakse vastavalt tarbijakrediidilepingu tingimustele, tarbija kohta olemas olevatele andmetele, võetava rahalise kohustuse suurusele ja krediidist tarbijale tulenevatele riskidele.“;

44) paragrahvi 403⁴ lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks küsib krediidiandja tarbijalt teavet ja kasutab muid asjakohaseid allikaid, sealhulgas registreid, välja arvatud sotsiaalmeediat. Tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks ei või omandada ega kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõikes 1 nimetatud eriliiki isikuandmeid. Krediidivõimelisuse hindamine ei tohi põhineda üksnes tarbija varasemate maksekohustuste täitmise ajalool.“;

(4) Tarbija krediivõimelisuse hindamist võimaldava teabe omandamiseks teavitab krediidiandja tarbijat, missuguse käesoleva paragrahvi lõikes 2 viidatud teabe, missugused tõendid selle kohta ja missuguse tähtsaja jooksul peab tarbija krediidiandjale esitama. Tarbija esitab krediidiandjale õige ja täieliku teabe, mis on vajalik tema krediivõimelisuse hindamiseks. Krediidiandja kontrollib tarbija esitatud ja muud krediivõimelisuse hindamisel kasutatud teavet vastavalt krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 50 lõigetele 3 ja 4.“;

45) paragrahvi 403⁴ täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kui ühe tarbijakrediidilepingu soovivad sõlmida mitu tarbijat, hindab krediidiandja tarbijate krediivõimelisust nende ühisele tagasimaksevõimele tuginedes.“;

46) paragrahvi 403⁴ lõiget 9 täiendatakse pärast sõnu „krediidisumma või krediidi ülempiiri“ sõnaga „märkimisväärne“ vastavas käändes;

47) paragrahvi 403⁴ lõiked 10 ja 11 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Kui otsus tarbijaga tarbijakrediidileping sõlmimata jätta põhineb registrist saadud teabel, teatab krediidiandja tarbijale viivitamata ja tasuta registris sooritatud päringu tulemused, andmed kasutatud registri kohta ja arvesse võetud andmete liigi.“;

„(11) Kui krediidiandja otsustab tarbijaga tarbijakrediidilepingu sõlmimata jätta, teavitab ta tarbijat oma otsusest viivitamata. Kui see on asjakohane, soovib krediidiandja tarbijale kergesti kättesaadavaid võlanõustamisteenuseid sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses.“;

48) paragrahvi 403⁴ täiendatakse lõikega 11¹ järgmises sõnastuses:

„(11¹) Kui krediidiandja otsustab tarbijaga tarbijakrediidilepingu sõlmimata jätta ja otsus põhineb automatiseeritud andmetöötlusel, teavitab krediidiandja tarbijat automatiseeritud andmetöötlusest, samuti õigusest nõuda inimese antavat hinnangut ja otsuse vaidlustamise menetlusest.“;

49) paragrahvi 403⁴ täiendatakse lõikega 14 järgmises sõnastuses:

„(14) Krediidiandjal ei ole õigust tarbijakrediidilepingut tarbija kahjuks muuta põhjusel, et tarbija krediivõimelisust ei hinnatud õigesti, välja arvatud juhul, kui selline võimalus on lepingus ette nähtud ja kui krediidiandja ei saanud tarbija krediivõimelisust õigesti hinnata, sest tarbija jättis teadlikult esitamata käesolevas paragrahvis nimetatud teabe või võltsis krediidiandjale esitatud teavet.“;

50) paragrahvi 403⁵ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Krediidiandja ja kredidivahendaja on enne tarbijakrediidilepingu või kõrvallepingu sõlmimist kohustatud andma tarbijale tasuta piisavaid selgitusi eelnimetatud lepingu kohta, et tarbija saaks hinnata, kas pakutav leping vastab tema vajadustele ja finantsolukorrale.“;

51) paragrahvi 403⁵ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

52) paragrahvi 403⁵ lõike 3 sissejuhatav lauseosa ja punkt 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud selgitused hõlmavad eelkõige:

1) käesoleva seaduse § 403¹ või 403³ kohaselt tarbijale antavat lepingueelset teavet, kui selgitusi annab krediidiandja, ning käesoleva seaduse §-de 403¹, 403³ ja 417¹ kohaselt tarbijale antavat lepingueelset teavet, kui selgitusi annab kredidivahendaja;“;

53) paragrahvi 403⁵ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Krediidiandja ja kredidivahendaja teavitavad tarbijat selgel ja arusaadaval viisil, kui tarbijale esitatakse isikuandmete automatiseeritud töötlemisel põhinev isikustatud pakkumus või muu lepingutingimusi sisaldav dokument.“;

54) paragrahvi 404 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Tarbija vaikimist või tegevusetust, sealhulgas eeltäidetud valikute, nagu ette märgistatud lahtrite tagasi lükkamata jätmist, ei loeta tarbija tarbijakrediidilepingu sõlmimisega nõustumuseks. Kui tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks kasutatakse märgistatavaid lahtreid, peab tarbija tahteavaldusest nähtuma tarbija vabatahtlik, selge, informeeritud ja ühemõtteline nõustumine lahtrites märgitud lepingutingimustega. Eelnimetatu kehtib ka tarbija poolt tarbijakrediidilepinguga seoses sõlmitava kõrvallepingu kohta.“

(1²) Ettevõtja ei tohi tarbijakrediidilepingu sõlmimise eesmärgil teha tarbijale krediiti kättesaadavaks, kui tarbija ei ole tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks soovi avaldanud ega selle sõlmimisega sõnaselgelt nõustunud. Kui ettevõtja teeb siiski tarbijale krediidi kättesaadavaks ilma, et tarbija oleks tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks soovi avaldanud ja selle sõlmimisega sõnaselgelt nõustunud, ei teki ettevõtjal tarbija vastu nõudeid, välja arvatud käesoleva seaduse § 99 lõikes 2 sätestatud juhul.“;

55) paragrahvi 404 lõike 2 punktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lepingupoolte nimed, aadressid, telefoninumbrid ja e-posti aadressid ning vajaduse korral kredidivahendaja nimi ja aadress;

2) käesoleva seaduse § 403¹ lõike 1 punktides 3 ja 5–11 nimetatud andmed;“;

56) paragrahvi 404 lõike 2 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) taganemisõiguse olemasolu või puudumine ning vajaduse korral ajavahemik, mille vältel taganemisõigust saab kasutada, ja muud taganemisõiguse kasutamise tingimused, sealhulgas käesoleva seaduse § 409 lõikes 2¹ osutatud taganemisavalduse tegemiseks kasutatav püsiv andmekandja, tarbija käesoleva seaduse § 409 lõike 3 kohane kohustus maksta tagasi krediidi põhisumma ning põhisumma kohta alates selle kasutamise kuupäevast kuni selle krediidiandjale tagasimaksmise kuupäevani kogunenud intress ja intress ühe päeva kohta;“;

57) paragrahvi 404 lõike 2 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) krediidi ennetähtaegse tagastamise õigus, krediidi ennetähtaegse tagastamise kord, vajaduse korral teave krediidiandja hüvitise saamise õiguse kohta ning selge ja arusaadav selgitus hüvitise arvutamise viisi kohta;“;

58) paragrahvi 404 lõike 2 punkt 10 tunnistatakse kehtetuks;

59) paragrahvi 404 lõike 2 punkt 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„12) käesoleva seaduse § 403¹ lõike 2 punktides 2, 5, 6, 9–11 ja 18 nimetatud teave;“;

60) paragrahvi 404 lõiget 2 täiendatakse punktidega 14 ja 15 järgmises sõnastuses:

„14) teave püsiva andmekandja kohta, mille tarbija on valinud käesoleva seaduse § 403¹ lõikes 2¹, § 404¹ lõikes 1, §-s 404² ning vajaduse korral § 407 lõigetes 3¹ ja 3², § 414¹ lõikes 2 ning § 414² lõikes 2 märgitud teabe edastamiseks;

15) sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses võlanõustamisteenuse osutajate asjakohased kontaktandmed ja soovitus tarbijale võtta sellise teenuse osutajaga ühendust makseraskuste korral.“;

- 61) paragrahvi 404 lõike 2³ punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;
- 62) paragrahvi 404 täiendatakse lõikega 2⁴ järgmises sõnastuses:
„(2⁴) Käesoleva seaduse § 403¹ lõike 1 punktis 11 nimetatud maksetega viivitamise korral kohaldatava viivise aasta- ja päevamäär märgitakse lepingusse tarbijakrediidilepingu sõlmimise aja seisuga.“;
- 63) paragrahvi 404 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:
„(5) Tarbijale käesoleva paragrahvi kohaselt esitatav teave peab olema selgesti loetav ja kohandatud selle andmekandja tehnilistele piirangutele, millel teave esitatakse. Teave esitatakse eri kanalites asjakohasel ja sobival viisil.“;
- 64) paragrahvi § 404¹ lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Kui krediidiandjal on õigus intressimäära muuta, jõustub intressimäära muudatus tarbijakrediidilepingu puhul, kui krediidiandja on tarbijat mõistliku aja jooksul ette paberil või muul tarbijakrediidilepingus nimetatud püsival andmekandjal intressimäära muudatusest teavitanud.“;
- 65) paragrahvi 404¹ lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõnu „krediidiandja ruumides“ sõnadega „ning olemasolu korral krediidiandja veebilehel või mobiilirakenduses“;
- 66) paragrahvi 404² lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Enne tarbijakrediidilepingu tingimuste muutmist esitab krediidiandja tarbijale paberil või muul tarbijakrediidilepingus nimetatud püsival andmekandjal järgmise teabe:“;
- 67) paragrahvi 404² lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast sõnu „saamise vajadus“ sõnadega „või seadusest tuleneva muudatuse korral muudatuse selgitus“;
- 68) paragrahvi 404² lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „tegemise“ sõnaga „jõustumise“;
- 69) paragrahvi 404² lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 70) paragrahvi 406 lõikes 5¹ asendatakse sõna „krediidilepingu“ sõnaga „tarbijakrediidilepingu“;
- 71) paragrahvi 407 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 407. Arvelduskrediidileping ja maksekonto jäägi ületamine“;
- 72) paragrahvi 407 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Arvelduskrediidileping on tarbijakrediidileping, millega krediidiandja lubab sõnaselgelt tarbijal maksekonto jääki teatud suuruses ületada.“;
- 73) paragrahvi 407 lõiked 2¹–2⁵ tunnistatakse kehtetuks;
- 74) paragrahvi 407 lõike 3¹ esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Krediidiandja esitab tarbijakrediidilepingu kehtivusaja jooksul tarbijale tasuta konto väljavõtte regulaarselt vähemalt üks kord kuus paberil või muul tarbijakrediidilepingus nimetatud püsival andmekandjal.“;
- 75) paragrahvi 407 lõike 3² esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Intressimäära või tasude suurendamine jõustub arvelduskrediidilepingu puhul, kui krediidiandja on tarbijat mõistliku aja jooksul ette paberil või muul tarbijakrediidilepingus nimetatud püsival andmekandjal intressimäära või tasude muudatusest teavitanud.“;

76) paragrahvi 407 lõike 3² teist lauset täiendatakse pärast sõnu „krediidiandja ruumides“ sõnadega „ja olemasolu korral krediidiandja veebilehel või mobiilirakenduses“;

77) paragrahvi 407 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui puudub arvelduskrediidi andmise kokkulepe ja krediidiandja lubab tarbijal maksekonto jääki ületada või kui krediidiandja lubab tarbijal ületada arvelduskrediidilepingus kokkulepitud arvelduskrediidi ülempiiri, teavitatakse tarbijat paberil või muul tarbija valitud ja lepingus nimetatud püsival andmekandjal regulaarselt tasuta järgmistest asjaoludest:

- 1) võimalus maksekonto jääki või arvelduskrediidilepingus kokkulepitud arvelduskrediidi ülempiiri ületada;
- 2) intressimäär aasta kohta ja selle kohaldamise tingimused, kusjuures, kui intressimäär sõltub alusintressimäärast, esitatakse esialgse intressi suhtes kohaldatav alusintressimäär;
- 3) lepingu sõlmimisest alates tasumisele kuuluvad tasud ja vajaduse korral tasude muutmise tingimused.“;

78) paragrahvi 407 lõike 4¹ sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna „viivitamata“ sõnadega „ning tasuta paberil või muul tarbija valitud ja lepingus nimetatud“;

79) paragrahvi 407 lõiget 4¹ täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) tagasimakse tähtaja.“;

80) paragrahvi 407 täiendatakse lõigetega 4²–4⁴ järgmises sõnastuses:

„(4²) Kui tegemist on käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tarbijakrediidilepinguga, pakub krediidiandja tarbijale maksekonto jäägi sagedase ületamise korral sobivaid nõustamisteenuseid ja soovib talle tasuta võlanõustamisteenuseid sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses.

(4³) Krediidiandja teavitab tarbijat kokkulepitud viisil lepingu ülesütlemisest või arvelduskrediidi või maksekonto jäägi ületamise ülempiiri vähendamisest hiljemalt 30 päeva enne lepingu ülesütlemise või ülempiiri vähendamise jõustumist.

(4⁴) Kui tarbija on krediidi kasutusse võtnud enne, kui krediidiandja lepingu üles ütles või arvelduskrediidi või maksekonto jäägi ületamise ülempiiri vähendas, pakub krediidiandja enne kohtu- või täitemenetluse alustamist tarbijale võimalust maksta see osa kasutusse võetud krediidist, mille osas leping üles öeldi või ülempiiri vähendati, tagasi 12 võrdse igakuise osamaksena seni krediidile kohaldunud intressiga. Soovi korral võib tarbija teha tagasimaksed varem.“;

81) paragrahvi 407 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

82) paragrahvi 408 lõigetes 2 ja 3 asendatakse sõna „krediidileping“ sõnaga „tarbijakrediidileping“;

83) paragrahvi 409 lõiget 2¹ täiendatakse pärast sõna „tehtud“ sõnadega „paberil või muul tarbija valitud ja tarbijakrediidilepingus nimetatud püsival andmekandjal“;

84) paragrahvi 409 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Kui krediidiandja on rikkunud käesoleva seaduse §-s 404 nimetatud lepingutingimuste ja teabe esitamise kohustust, lõpeb taganemistähtaeg igal juhul 12 kuu ja 14 päeva möödumisel

tarbijakrediidilepingu sõlmimise päevast. Taganemistähtaeg ei lõpe, kui tarbijat ei ole teavitatud tema taganemisõigusest vastavalt käesoleva seaduse § 404 lõike 2 punktile 5.“;

85) paragrahvi 409 lõige 3¹ tunnistatakse kehtetuks;

86) paragrahvi 409 täiendatakse lõikega 4² järgmises sõnastuses:

„(4²) Kui tarbijakrediidileping on sõlmitud sellise asja ostu finantseerimiseks, mille puhul kehtib tingimus, et asja tagastamise korral on tagatud täielik hüvitamine pikema kui 14 päeva pikkuse ajavahemiku jooksul, pikeneb tarbijakrediidilepingu taganemistähtaeg kooskõlas selle tingimusega.“;

87) paragrahv 410 tunnistatakse kehtetuks;

88) paragrahvi 411 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Sellisel juhul vähendatakse tarbija krediidi kogukulu krediidi kasutamata jätmise ajale langeva intressi ja muude kulude võrra, mida võib krediidiandja nõuda. Tarbija ei ole kohustatud sellest rohkem maksma.“;

89) paragrahvi 414¹ lõike 2 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Krediidiandja ülesütlemisavaldus peab olema paberil või muul tarbijakrediidilepingus nimetatud püsival andmekandjal ja tarbijale teatavaks tehtud hiljemalt kaks kuud enne ülesütlemise jõustumist, kui lepingus ei ole kokku lepitud pikemat etteteatamistähtaega.“;

90) paragrahvi 414² lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõnu „selle põhjustest“ sõnadega „paberil või muul tarbijakrediidilepingus nimetatud“;

91) paragrahvi 416 lõiget 4 täiendatakse enne esimest lauset lausega järgmises sõnastuses:

„Krediidiandjal ei ole õigust tarbijakrediidilepingut üles öelda põhjusel, et tarbija krediidivõimelisust ei hinnatud õigesti.“;

92) paragrahvi 416¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Enne kui krediidiandja ütleb tarbijakrediidilepingu käesoleva seaduse § 416 lõike 1 alusel üles ja alustab tarbija makseviivituse tõttu kohtu- või täitemenetlust, hindab ta ja asjakohasel juhul pakub tarbijale üheselt mõistetavas sõnastuses võimalust tarbijakrediidilepingu tingimuste kohtuväliseks muutmiseks või muul kujul osaliselt või täielikult refinantseerimiseks (edaspidi *tarbijakrediidilepingu ümberkujundamine*). Krediidiandja ei pea seda pakkuma korduvalt, välja arvatud siis, kui seda saab konkreetsel juhul pidada põhjendatuks. Sealjuures võib krediidiandja arvestada, kas tarbija on tema pakkumisele mõistliku aja jooksul vastanud. Käesoleva lõike esimeses lauses sätestatu ei välista tarbijakrediidilepingu ümberkujundamise pakkumist ka muudel juhtudel.

(2) Krediidiandja võtab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hindamise käigus ja asjakohasel juhul vastava võimaluse väljapakkumise korral tarbijakrediidilepingu ümberkujundamisel muu hulgas arvesse tarbija olukorda, tema õigusi ja huve, suutlikkust krediit tagasi maksta ning mõistlike elamiskulude vajadust. Krediidiandja ei pea hindama tarbija krediidivõimelisust käesoleva seaduse § 403⁴ kohaselt, kui tarbijakrediidilepingu kehtivaid tingimusi muudetakse käesoleva paragrahvi lõike 3 teise lause kohaselt ning seejuures ei suurene märkimisväärselt tarbija makstav kogusumma.

(3) Kui krediidiandja on lõikes 1 nimetatud hindamise käigus tuvastanud, et tarbijakrediidilepingu ümberkujundamine on asjakohane, pakub ta tarbijale võimaluse tarbijakrediidilepingu osaliseks või täielikuks refinantseerimiseks või kehtiva tarbijakrediidilepingu tingimuste muutmiseks. Kehtiva tarbijakrediidilepingu tingimuste muutmiseks võib muu hulgas olla:

- 1) tarbijakrediidilepingu tähtaja pikendamine;
 - 2) tagasimakse tasumise täielik või osaline edasilükkamine teatud ajavahemikuks;
 - 3) tarbijakrediidilepingu liigi muutmine;
 - 4) nõudest osaline loobumine või eri tarbijakrediidilepingutest tulenevate nõuete summeerimine;
 - 5) intressimäära vähendamine;
 - 6) vääringu konverteerimine.
- (4) Kui seoses tarbijakrediidilepingu ümberkujundamisega muudetakse ühe või mitme tarbijakrediidilepingu muid kehtivaid tingimusi kui tähtaja pikendamise tingimus, märgitakse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis sõlmitud kokkuleppes ümberkujundatava krediidi põhisumma ning intressi, viivise ja muu krediidi kasutamise tasu suurus. Tarbija nõudmisel edastab krediidiandja talle ka teabe iga esialgse krediidisumma kohta ning intressi, viivise ja muu krediidi kasutamise tasu arvestuse. Tarbijakrediidilepingu tingimuste muutmise kokkulepe, mis ei vasta käesoleva lõike esimeses lauses sätestatule, on tühine.“;

93) paragrahvi 417¹ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

94) paragrahvide 419¹ ja 419³ pealkirjast, § 419³ lõikest 1 ning lõike 2 sissejuhatavast lauseosast ja punktist 1 ning § 419³ lõikest 5 jäetakse välja sõnad „elamukinnisvaraga seotud“;

95) paragrahvi 419¹ lõiked 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks;

96) paragrahvi 419¹ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Krediidiandja ja kredidivahendaja poolt krediidiandjate ja -vahendajate seaduse §-s 7 sätestatud nõustamisteenuse osutamisele kohaldatakse krediidiandjate ja -vahendajate seaduse §-s 51 ning käesolevas seaduses käsunduslepingu kohta sätestatut.“;

97) paragrahvi 419³ lõike 2 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „sõlmida“ sõnadega „elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu puhul“;

98) paragrahvi 419³ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Tarbijakrediidilepingu sõlmimise võib teha sõltuvaks asjakohase kindlustuslepingu sõlmimisest käesoleva seaduse §-s 401² sätestatud tingimustel.“;

99) paragrahvi 711³ lõike 1 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„See ei mõjuta käesoleva seaduse §-s 403¹ ning § 711 lõike 1 punktides 9, 10 ja 20 sätestatut.“;

100) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (ELT L, 30.10.2023, lk 1–67).“.

§ 2. Isikuandmete kaitse seaduse täiendamine

Isikuandmete kaitse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 10¹ järgmises sõnastuses:

„§ 10¹. Tarbijakrediidilepingu puhul tarbija kredidivõimelisuse hindamiseks kasutatava registriga seotud nõuded

(1) Sellise registri pidajale, mis sisaldab käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud võlasuhte rikkumisega seotud andmeid või muud sarnast tarbija kredidivõimelisuse hindamiseks

kasutatavat teavet, sealhulgas tarbija tulevase maksekäitumise tõenäosuse väärtust (krediidiskoori), kehtivad seoses tarbijakrediidiga ning suhetes tarbijate ja krediidiandjatega käesolevas paragrahvis sätestatud nõuded.

(2) Kui on olemas õiguslik alus, on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud registripidaja kohustatud andma registrile juurdepääsu isikuandmete töötlemiseks ainult sellisele tarbijakrediiti pakkuvale krediidiandjale, kelle tegevus on kooskõlas isikuandmete töötlemisele kehtivate nõuetega ja kes:

- 1) on finantsjärelevalve subjekt Finantsinspeksiooni seaduse § 2 lõike 2 tähenduses või
- 2) on teises Euroopa Liidu liikmesriigis asutatud krediidiandja ja selle liikmesriigi pädeva asutuse järelevalve subjekt.

(3) Lõikes 1 nimetatud registrile juurdepääsu andmisel koheldakse teises Euroopa Liidu liikmesriigis tegutsevat krediidiandjat samadel alustel nagu Eestis tegutsevat krediidiandjat.

(4) Lõikes 1 nimetatud register peab sisaldama teavet vähemalt tarbija tarbijakrediidilepingust tuleneva võlgnevuse kohta, milles on eristatud nõude põhisumma ja kõrvalnõuded, ning tarbijakrediidi liiki ja krediidiandja nime. Registripidaja kehtestab meetmed, millega tagatakse, et registeris sisalduv teave on ajakohane ja täpne.

(5) Lõikes 1 nimetatud registripidaja teavitab tarbijat:

- 1) 30 päeva jooksul tarbijakrediidilepingust tuleneva võlgnevuse registerisse kandmisest arvates sellest, et registerisse on kantud tarbijakrediidilepingust tulenev võlgnevus;
- 2) tarbija õigustest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679.

(6) Lõikes 1 nimetatud registripidaja võtab kasutusele korra, mis võimaldab tarbijal hõlpsasti vaidlustada registeris tema kohta kajastatud tarbijakrediidilepinguga seoses tekkinud võlasuhte rikkumisega seotud andmeid, sealhulgas andmeid, mida võivad nimetatud registrist saada kolmandad isikud.“;

2) seadust täiendatakse §-ga 71¹ järgmises sõnastuses:

„§ 71¹. Tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks kasutatava registriga seotud nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 10¹ sätestatud nõuete ja kohustuste rikkumise eest – karistatakse rahatraviga kuni 20 000 000 eurot.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatraviga kuni 20 000 000 eurot või kuni neli protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem.“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (ELT L, 30.10.2023, lk 1–67).“.

§ 3. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 218 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kindlustusandjal on keelatud võtta tarbijakrediidilepinguga seotud kindlustuslepingu sõlmimise korral kindlustusriski hindamisel arvesse onkoloogilise haiguse diagnoosiga seotud isikuandmeid, kui tervishoiuteenuse osutamisest on möödunud 15 aastat.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (ELT L, 30.10.2023, lk 1–67).“.

§ 4. Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse muutmine

Krediidiandjate ja -vahendajate seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 9¹ järgmises sõnastuses:

„(9¹) Käesolevat seadust ei kohaldata ettevõtjale, kes oma majandus- või kutsetegevuses müüb tarbijale eseme või osutab teenust ja kõrvaltegevusena pakub tarbijale maksetähtpäeva edasilükkamise kujul intressivaba krediiti, millega kaasnevad üksnes vähesed tasud maksetega hilinemise korral, või kes vahendab kõrvaltegevusena tarbijale krediiti, kui ettevõtja on käsitatav mikro-, väike- või keskmise suurusega ettevõtjana vastavalt komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määramise kohta (ELT L 124, 20.05.2003, lk 36–41).“;

2) paragrahvi 7 ja § 53¹ pealkirjast jäetakse välja sõnad „elamukinnisvaraga seotud“;

3) paragrahvi 7 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Nõustamisteenus on tarbijale tarbijakrediidi pakumisel sõltumatu ja isikustatud soovitusel andmine ühe või enama krediidi saamiseks sõlmitava lepingu kohta.“;

4) paragrahvi 7 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) tarbijale lepingueelse teabe esitamist vastavalt võlaõigusseaduse §-dele 403¹ ja 403³ ega tarbijakrediidilepingu kohta selgituste andmist vastavalt võlaõigusseaduse §-le 403⁵.“;

5) paragrahvi 38 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) vastama õigusaktidest tulenevatele nõuetele ning oma tegevuses olema asjatundlik, aus, õiglane, hoolikas ja läbipaistev, et tagada tarbijate huvide ja õiguste kaitse;“;

6) paragrahvi 40 lõike 2 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna „vajalikud“ sõnaga „ajakohased“;

7) paragrahvi 43 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) tagama, et need ei takista täitmast käesoleva seaduse § 38 lõikes 1 sätestatud nõudeid.“;

8) paragrahvi 44 lõike 3 punktis 4¹, § 44 lõike 5 punktides 1 ja 2 ning § 48 lõike 5 punktis 7¹ asendatakse sõnad „võla ümberkujundamise“ sõnadega „tarbijakrediidilepingu ümberkujundamise“;

9) paragrahvi 44 lõiget 3 täiendatakse punktiga 12¹ järgmises sõnastuses:

„12¹) protseduurid ja põhimõtted, kuidas tuvastatakse võimalikult varakult finantsraskustes olevad tarbijad, ja viisid, kuidas nad suunatakse kasutama neile lihtsasti kättesaadavat sõltumatut võlanõustamisteenust sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses;“;

10) paragrahvi 47 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Krediidiandja või -vahendaja peab krediiditegevuse kavandamisel ja reklaamimisel, nõustamisteenuse osutamisel, tarbijale kõrvalteenuse osutamisel, krediidilepingu täitmisel ning krediidi andmisel, vahendamisel või krediidi andmise hõlbustamisel tegutsema ausalt, õiglaselt, läbipaistvalt ja professionaalselt ning võttes arvesse tarbijate õigusi ja huve.“;

11) paragrahvi 49 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

12) seadust täiendatakse §-ga 49¹ järgmises sõnastuses:

„§ 49¹. Automatiseeritud andmetöötlus krediidivõimelisuse hindamisel

(1) Kui krediidivõimelisuse hindamisel kasutatakse isikuandmete automatiseeritud töötlemist, on tarbijal õigus nõuda krediidiandjalt inimese sekkumist, mis hõlmab tarbija õigust:

1) saada krediidiandjalt selgeid ja arusaadavaid selgitusi krediidivõimelisuse hinnangu kohta, sealhulgas isikuandmete automatiseeritud töötlemise loogika, riskide, olulisuse ja mõju kohta otsuse tegemisel;

2) väljendada krediidiandjale enda seisukohta;

3) nõuda krediidiandjalt krediidivõimelisuse hinnangu ja krediidi andmist käsitleva otsuse ülevaatamist.

(2) Krediidiandja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud õigustest tarbijat teavitama.“;

13) paragrahvi 50 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „krediidiandjale“ tekstiosaga „kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88)“;

14) paragrahvi 50 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Krediidiandja või -vahendaja kontrollib tarbija esitatud teavet, arvestades käesolevas seaduses ja võlaõigusseaduses sätestatud nõudeid informatsiooni kogumisele ja tuginedes vajaduse korral talle iseseisvalt kättesaadavale teabele.“;

15) paragrahvi 50 lõikest 6 jäetakse välja tekstiosa „füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88)“;

16) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-dega 50² ja 50³ järgmises sõnastuses:

„§ 50². Krediidivahendaja lisakohustused

Krediidivahendaja on kohustatud:

1) järgima suhtes tarbijaga muu hulgas võlaõigusseaduse §-des 403¹, 403³, 403⁵, 417¹ ja 418 sätestatut;

2) tegema krediidiandjale teatavaks võimalikud tasud, mida tarbija peab osutatavate teenuste eest krediidivahendajale maksma, et neid saaks arvesse võtta krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel.

§ 50³. Diskrimineerimise keeld tarbijakrediidi andmisel

(1) Euroopa Liidus seaduslikul alusel elavat tarbijat ei tohi tarbijakrediidi andmisel diskrimineerida kodakondsuse ega elukoha tõttu ega muul Euroopa Liidu põhiõiguste harta

artiklis 21 nimetatud alusel. See kehtib nii juba sõlmitud tarbijakrediidilepingute puhul, tarbijakrediidilepingu sõlmimisel kui ka juhul, kui tarbija on esitanud taotluse tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks. Tarbijatele võib pakkuda erinevaid tarbijakrediidi andmise tingimusi, kui erinevad tingimused on igakülgsest põhjendatud objektiivsete kriteeriumidega.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud ei kohaldata elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute suhtes.“;

17) seaduse 7. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„7. peatükk
Tarbijakrediidi pakkumise nõuded“;**

18) paragrahvi 51 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Krediidiandja või -vahendaja teavitab tarbijat seoses tarbijakrediidi andmise või krediidi vahendamisega, kas talle osutatakse või saab osutada nõustamisteenust.“;

19) paragrahvi 51 lõike 6 sissejuhatavas lauseosas ja lõike 7 punktis 5 asendatakse sõnad „püsival andmekandjal“ sõnadega „paberil või muul tarbija valitud püsival andmekandjal“;

20) paragrahvi 51 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud teabe võib tarbijale esitada võlaõigusseaduse § 403¹ lõike 8 kolmanda lause kohaselt lepingueelse teabena.“;

21) paragrahvi 51 lõikes 9 asendatakse sõnad „kogutud andmete alusel ei ole krediidileping tarbija jaoks sobiv“ tekstiosaga „tarbijakrediidileping võib tarbija jaoks kaasa tuua konkreetse riski, arvestades tarbija finantsolukorda.“;

22) paragrahvi 53¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Krediidiandja ja krediidiagent teevad tarbijakrediidilepingut käsitleva selge ja arusaadava üldise teabe tarbijale paberil või muul püsival andmekandjal vastavalt tarbija valikule igal ajal kättesaadavaks. Kui eelnimetatud teavet pakutakse krediidiandja või krediidiagendi ruumides, tuleb see igal juhul teha paberil kättesaadavaks.“;

23) paragrahvi 53¹ lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) krediidiandja või -vahendaja nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress;“;

24) paragrahvi 53¹ lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu korral tagatise liigid, sealhulgas asjakohasel juhul võimalus, et tagatis antakse teises liikmesriigis;“;

25) paragrahvi 53¹ lõike 2 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu korral teave välisriigi vääringu kohta, sealhulgas selgitus välisriigi vääringus tarbijakrediidilepingu sõlmimise võimalike tagajärgede kohta tarbijale, kui krediidiandja pakub lepingu sõlmimist välisriigi vääringus;“;

26) paragrahvi 53¹ lõike 2 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10) elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu korral asjakohasel juhul selge ja kokkuvõtlik viide, et tarbijakrediidilepingu tingimuste täitmine ei taga tarbijakrediidilepingu alusel kasutusse võetud krediidi tagasimaksmist;“;

27) paragrahvi 53¹ lõiget 2 täiendatakse punktiga 11¹ järgmises sõnastuses:

„11¹) taganemisõiguse kirjeldus;“;

28) paragrahvi 53¹ lõike 2 punkt 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„12) elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu korral teave selle kohta, kas kinnisasja hindamine on vajalik, ning kui hindamine on vajalik, siis selle kohta, kes vastutab hindamise läbiviimise eest, samuti teave selle kohta, kas tarbijale tekib sellega seoses kulusid.“;

29) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (ELT L, 30.10.2023, lk 1–67).“.

§ 5. Reklaamiseaduse muutmine

Reklaamiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 29 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Reklaam, millega teavitatakse valmisolekust anda tarbijakrediiti või vahendada tarbijakrediidilepinguid, peab sisaldama lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 olevale üleskutsele ka hoiatavat teksti „Hoiatus! Laenuvõtmise eest tuleb maksta.“ või muud samaväärset väljendit.“;

2) paragrahvi 29 lõikes 3 asendatakse sõnad „lõigetes 2“ sõnadega „lõigetes 2, 2¹“;

3) paragrahvi 29 lõige 3³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3³) Kui krediidi saamiseks või krediidi saamiseks pakutavatel tingimustel on vaja sõlmida kõrvalleping ja kõrvallepinguga seotud kulusid ei saa ette kindlaks määrata, esitatakse reklaamis lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ sätestatud teabele teave kõrvallepingu sõlmimise kohustuse kohta.“;

4) paragrahvi 29 lõiget 7 täiendatakse pärast teist lauset lausetega järgmises sõnastuses:

„Samuti ei tohi reklaam jätta muljet, et kehtiva tarbijakrediidilepingu või registrisse kantud krediidi mõju krediiditaotluse hindamisele on väike või olematu, ega anda eksitavalt mõista, et krediit toob kaasa rahaliste vahendite suurenemise, asendab säästmist või võib tõsta tarbija elatustaset. Käesolevas lõikes sätestatud kohaldatakse ka võlaõigusseaduse § 403 lõike 3 punktis 4 nimetatud tarbijakrediidilepingute reklaamile.“;

5) paragrahvi 29 lõike 8 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „viisil“ sõnadega „ja olema kohandatud reklaamiks kasutatava andmekandja tehnilistele piirangutele“;

6) paragrahvi 29 täiendatakse lõikega 8¹ järgmises sõnastuses:

„(8¹) Põhjendatud juhul, kui tüüpilise näite esitamiseks kasutatav andmekandja ei võimalda kõiki kohustuslikke elemente kuvada, on lubatud tüüpilises näites jätta kuvamata käesoleva paragrahvi lõike 3¹ punktides 5 ja 6 olev teave. Elektroonilise andmekandja puhul peab tarbijale olema tagatud ligipääs käesoleva paragrahvi lõike 3¹ punktides 5 ja 6 osutatud teabele klõpsamise, kerimise või ülelibistamise teel.“;

7) paragrahvi 29 täiendatakse lõikega 12 järgmises sõnastuses:

„(12) Sellise tarbijakrediidilepingu reklaamile, mille puhul krediiti antakse intressivabalt ja muude tasudeta, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõike 3¹ punktides 4–6 sätestatud.“;

8) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (ELT L, 30.10.2023, lk 1–67).“.

§ 6. Võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse muutmine

Võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 17¹ täiendatakse lõigetega 4–6 järgmises sõnastuses:

„(4) Enne 2026. aasta 20. novembrist sõlmitud tähtajatule tarbijakrediidilepingule kohaldatakse alates 2026. aasta 20. novembrist kehtiva võlaõigusseaduse §-s 404¹, § 407 lõigetes 3¹ ja 3² ning lõike 4 teises lauses, lõigetes 4¹ ja 4³ ning §-des 412, 414¹ ja 414² sätestatud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatu ei välista ega piira lepingupoolte õigusi ega kohustusi, mis on tekkinud enne 2026. aasta 20. novembrist. Tarbijakrediidilepinguga seotud asjaoludele või toimingutele, mis on tekkinud või tehtud enne 2026. aasta 20. novembrist, kohaldatakse enne nimetatud kuupäeva kehtinud seaduse redaktsiooni.

(6) Kui tarbijakrediidilepingu tingimus on pärast käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kuupäeva vastuolus võlaõigusseaduse sättega, mida kohaldatakse vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 4 tagasiulatuvalt enne 2026. aasta 20. novembrist sõlmitud tarbijakrediidilepingutele ja millest ei ole võimalik poolte kokkuleppel kõrvale kalduda, kohaldatakse lepingutingimuse asemel võlaõigusseaduses sätestatud.“;

2) paragrahvi 17² tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Krediidiasutus või muu finantsteenuse osutaja võib kuni 2026. aasta 20. novembrini muuta enda poolt finantsteenuse osutamisel kasutatavaid tüüptingimusi sõltumata sellest, kas ta on endale lepingu või tüüptingimusega jätnud tingimuste ühepoolse muutmise õiguse, kui tüüptingimuste muutmine on vajalik nende kooskõlla viimiseks käesoleva seaduse § 17¹ lõikes 4 nimetatud sätetega ning krediidiasutus või muu finantsteenuse osutaja teavitab teist lepingupoolt tingimuste muutmise ja annab talle õiguse muudatustega mittenõustumise korral leping kohe lõpetada.“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (ELT L, 30.10.2023, lk 1–67).“.

§ 7. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 20. novembril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus